

Sammenslutningen af lokalhistoriske arkiver

har i tilslutning til Dansk historisk Fællesforenings årsmøde i Göteborg afholdt møde den 29. august 1964 i Kronhuset. I mødet deltog 24 repræsentanter.

Formanden, cand. pharm. *Hans Brandt*, Fåborg, bød velkommen, hvorefter landsarkivar *Lindberg Nielsen* blev valgt til dirigent og gav ordet til formanden, som indledte med at udtale mindeord over afdøde sygehusinspektør, fhv. sognerådsformand *H. C. Larsen*, Grindsted, der havde været besjælet af en stærk lokalhistorisk interesse. Han havde i en årrække været medlem af bestyrelsen for Ribe Amts Historiske Samfund og af bestyrelsen for Grindsted Museum, ligesom han havde været med til at stifte Grindsted Sognearkiv. Medlemmerne tilsluttede sig formandens ord ved at rejse sig.

Formanden oplyste, at der i det forløbne år var tilkommet tre nye medlemmer: Holstebro byhistoriske Arkiv, Næstved by og omegns Arkiv og Det nordjyske Landsbibliotek i Ålborg. Sammenslutningen tæller derefter 42 aktive og 10 passive medlemmer.

Ved sidste årsmøde blev der udtalt ønske om at få afholdt kurser for arkivledere. Dette ønske var det lykkedes at få opfyldt, idet der var afholdt to sådanne kurser, nemlig 1. til 3. november 1963 i Viborg med 22 deltagere og 2. til 4. januar 1964 i København med 28 deltagere. Der var på kurserne blevet holdt foredrag om og givet vejledning i, hvad der falder ind under de lokalhistoriske arkivers arbejdsområde. Deltagerne i Viborg havde fået den nye arkivbygning forevist, medens deltagerne i København havde besøgt Rigsarkivet, Landsarkivet for Sjælland og Arbejderbevægelsens Arkiv.

Formanden takkede rigsarkivaren og landsarkivar *Holmgaard*, der havde stillet lokaler til rådighed for de pågældende kurser. Det var tanken at søge et nyt kursus afholdt i den kommende vinter i Åbenrå.

Formanden takkede D. H. F. for, at de lokalhistoriske arkivers beretninger nu var optaget i Fortid og Nutid på lige fod med andre, ligesom han takkede landsarkivar, dr. phil. *Harald Jørgensen* for tilsendelsen af Nordisk Arkivnyt. Endelig rettedes en tak til Nationalmuseet for de arkiverne tilsendte eksemplarer af Jævnførelsesregister for Køge Købstads Byggegrunde 1682–1963, og formanden opfordrede arkiverne til at optage et lignende arbejde i deres hjemby. Sluttelig kunne formanden på ny bringe en tak til Ministeriet for kulturelle Anliggender for en ny tildeling på 1.500 kr. fra tipsmidlerne.

Kassereren, ekspeditionssekretær *Olav Christensen*, Haderslev, forelagde derefter regnskabet, som balancerede med 6.984,71 kr. og udviste en kassebeholdning på 2.665,28 kr. Hovedudgiften var medgået til de to kurser, som tilsammen havde kostet 2.446,67 kr. *)

Kassereren motiverede forslag om, at kontingentet forhøjedes for passive medlemmer til 15 kr. og for aktive til 45 kr., hvoraf 30 kr. skal gå videre til D. H. F., tiltrådtes.

* Regnskabet var på grund af revisorens sygdom ikke revideret, men dette er nu sket, og det har fået følgende påtegning: Revideret og fundet i orden. Hellerup i august 1964.

Johan Hvidtfeldt.

Til formand genvalgtes *Hans Brandt*, medens *Olav Christensen* genvalgtes til bestyrelsen, og rigsarkivar *Johan Hvidtfeldt* som revisor.

Dagsordenens punkt 7: Drøftelse af de lokalhistoriske arkivers forhold til bibliotekerne gav anledning til en længere forhandling. Biblioteksdirektør *E. Allerslev Jensen* havde haft en samtale med rigsarkivaren herom, og de to herrer var blevet enige om visse retningslinier for det fremtidige samarbejde, hvorom biblioteksdirektøren den 25. november 1963 havde tilskrevet sammenslutningen. I brevet hedder det blandt andet:

»De byhistoriske arkiver vil i almindelighed kunne organiseres som led af det stedlige folkebibliotek, da sådanne samlinger enten må være identiske med eller ligge i forlængelse af bibliotekernes lokalhistoriske samlinger. Der bør i hvert fald ikke være tale om to konkurrerende foretagender.

Fordelen ved en sådan ordning er først og fremmest den, at man herved opnår lokaler, regelmæssige åbningstider og tilstedeværelsen af et personale, der på forskellig vis kan bistå ved tilvejebringelsen og benyttelsen af arkivet.

Kommunale og andre stedlige bidrag til det byhistoriske arkiv vil i almindelighed kunne afkaste statstilskud, såfremt det byhistoriske arkiv er en del af folkebiblioteket.

Såfremt man etablerer de byhistoriske arkiver som selvstændige, selvejende institutioner, rejser deres anbringelse i bibliotekerne forskellige problemer. Der vil således næppe kunne ydes statstilskud af det lokale, der evt. anvendes til formålet.

Fra det byhistoriske arkivs side vil man naturligvis være interesseret i at bevare kontakten med de interesserede kredse, der står bag oprettelsen, og dette vil også udmærket kunne lade sig gøre, selv om arkiverne bliver en del af de offentlige biblioteker, idet man vil kunne overdrage det reelle ansvar for det byhistoriske arkiv til et særligt udvalg, hvoraf overbibliotekaren bør være medlem.«

Overbibliotekar *Aage Bonde* ridsede i denne forbindelse nyordningen af Viborg byhistoriske Arkivs forhold op, og oplyste blandt andet, at arkivet var indlemmet i biblioteket som en afdeling af dette, men med egne tilskud, der dog indgik i bibliotekets regnskab. Bibliotekets bestyrelse har ansvaret for arkivets arbejde, men et særligt udvalg, som skulle træde sammen mindst to gange årligt, skulle kontrollere anvendelsen af de arkivet bevilgede beløb og bistå biblioteket i arbejdet med arkivet, hvis pengebeholdning ved overgangen var indgået i et særligt fond. Overskuddet ved salg af arkivets publikationer skulle i fremtiden indgå i fondet, som skulle anvendes til udgivervirksomhed.

I den efterfølgende drøftelse deltog en lang række af mødedeltagerne.

Meningerne om det skitserede forslag var meget delte, navnlig kom den betænkelighed til udtryk, at bibliotekerne ville opløse arkiverne, der helt ville miste deres selvstændighed, hvad man mente kunne være en fare også for sammenslutningens fortsatte arbejde. Dette blev dog kraftig imødegået af blandt andre kassereren, med god vilje fra begge parter side måtte et sådant samarbejde kunne gennemføres også til gavn for vor sammenslutning.

Formanden opfordrede sluttelig til lokalt at drøfte problemet nærmere, idet dette ikke kunne løses af sammenslutningen, men måtte være afhængig af de lokale forhold. Han sluttede derefter mødet med en tak for den saglige drøftelse af dette betydningsfulde emne.